

FYRA FALL

I denna uppgift kommer ni att få fördjupa er i fyra människoröden från olika delar av världen: Aigul Utepova, Noura Hussein, Marielle Franco och Aser Mohamed. Alla har de något gemensamt. Men vad?

Ni arbetar i grupper. Varje grupp har fått fyra beskrivningar av olika människoröden, en uppgiftsbeskrivning och en matris.

Börja med att dela upp fallen mellan er. Alla ska ha ett fall var som ni ska presentera för de andra i gruppen. Läs igenom fallen enskilt och berätta sedan för varandra om landet personerna lever i, vilka personerna är och vad som har hänt.

När ni har presenterat alla fall för varandra sammanställer ni informationen i matrisen. Svare kortfattat på frågorna vad har hänt och varför genom att fylla i matrisen. På vilket sätt tycker ni att de har fått sina mänskliga rättigheter kränkta? Vad i [FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna](#) har inte upprätthållits när det gäller Aigul Utepova, Noura Hussein, Marielle Franco och Aser Mohamed? Fyll i sista rutorna i matrisen!

Diskutera sedan:

- Finns det några likheter mellan vad som hänt Aigul, Noura, Marielle och Aser? I så fall vad?
- På vilka sätt har Aigul, Noura, Marielle och Aser blivit felaktigt behandlade av staten i sina länder?
- Vilka konsekvenser tror ni begränsningar av människors fri- och rättigheter kan få för ett samhälle och dess utveckling?
- Det finns många länder i världen där människors rättigheter kränks. Vad kan vi göra för att stödja de människor som lever i sådana samhällen?

HUSARREST FÖR POLITISKA ÅSIKTER

Aigul Utepova är en välkänd bloggare och aktivist som har 8 000 följare på Facebook och många följer hennes YouTube-kanal. 2015 kandiderade hon i Kazakhsans presidentval, men drog sig senare ur. Hon anklagades för att stödja oppositionspartiet "Democratic Choice of Kazakhstan". Våren 2018 förklarades partiet vara en "extremistisk" organisation enligt en vagt formulerad lag om anti-extremism.

Aigul Utepova har suttit i husarrest i Kazakhsans huvudstad under 2020. En domstol beslutade att hon skulle tvångsförflyttas till ett psykiatriskt sjukhus "för observation". Hennes advokat fruktar att det finns risk att hon diagnostiseras som psykiskt sjuk och tvångsbehandlas på det psykiatriska sjukhuset under en längre tid. Hon tillåts inte ha någon kontakt med omvärlden. Amnesty anser att åtalet och husarresten är en form av hämnd för hennes kritik av regeringen.

Kazakhstan är en demokratisk republik, men valen präglas av oegentligheter och fusk. Mycket makt ligger hos presidenten, även om mer förflyttats till parlamentet på senare år.

I Kazakhstan är mötes- och demonstrationsfriheten kraftigt begränsade. Fackföreningar och ickestatliga organisationer motarbetas.

Yttrandefriheten är begränsad och på grund av nya antiextremism-lagar har den inskränkts än mer. Fångslade människor, både misstänkta och dömda, behandlas illa och tortyr förekommer.

Funktionshindrades rättigheter begränsas av lagstiftning och bristande tillgänglighet.

DÖMD TILL DÖDEN FÖR ATT HA DÖDAT SIN VÅLDTÄKTSMAN

Noura Hussein var 16 år när hon giftes bort. Hennes pappa skrev ett kontrakt med den blivande maken och i april 2017 tvingades hon att flytta in hans hem.

När hon vägrade att att ha sex med sin nya make hämtade han två av sina bröder. De hjälpte honom att våldta Noura. Inte långt efter hände det igen. Denna gång höll tre andra män fast henne medan hennes make våldtog henne. Morgonen efter försökte han igen. Men den här gången lyckades Noura bryta sig fri. Hon sprang ut i köket och fick tag på en kniv. Mannen rusade efter. I tumultet högg hon honom med kniven. Han fick dödliga skador och avled.

Därefter flydde Noura tillbaka hem, till sin familj. Men hennes pappa lämnade över Noura till polisen. En medicinsk undersökning genomfördes och den slog fast att Noura fått skador, som riv- och bitmärken, efter slagsmålet med sin sin man.

I juli 2017 blev det rättegång. Domaren åberopade en gammal lag som inte erkänner att våldtäkt kan begås inom ett äktenskap och Noura åtalades för mord. Den 29 april 2018 fastslogs domen. Noura Hussein dömdes till döden. Efter påtryckningar från omvärlden omvandlades straffet till fem års fängelse och drygt 74 000 kr i böter.

Sudan är ett land som i decennier präglats av krig och konflikter och fattigdomen är utbredd.

Kvinnor har inte samma ställning som män i det sudanesiska samhället. Barnnåktenskap förekommer i Sudan. Åldersgränsen för giftermål är tio år för flickor och 15 år för pojkar. Det är mycket vanligt att flickor utsätts för könsstympning och cirka 80 procent av flickorna och kvinnor-

na i landet uppskattas vara könsstympade. Våldtäkt inom äktenskapet är inte förbjudet och sexuellt och könsbaserat våld är utbrett.

Dödsstraff används i Sudan och tillämpas exempelvis för brott som terrorism, spioneri men kan också användas för äktenskapsbrott eller om en muslim väljer att lämna islam, vilket är förbjudet.

KÄMPADE FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER - MÖRDADES

Natten den 14 mars 2018 mördades människorättsförsvararen **Marielle Franco** i Rio de Janeiro i Brasilien. Hon var på väg hem efter att ha deltagit i ett möte.

Bilen de färdades i besköts med ett flertal skott, och fyra av dem träffade Marielle Franco i huvudet. Hennes chaufför Anderson Gomes dödades också.

Marielle Franco, som valdes in i Rio de Janeiros kommunfullmäktige 2016, var en stark röst framförallt för svarta kvinnors och hbtqi-personers rättigheter. Hon var även känd för att ha avslöjat säkerhetsstyrkornas övergrepp och utomrättsliga avrättningar i Rios kåkstäder.

Strax före mordet utsågs Marielle till rapportör för en särskild kommission, skapad för att övervaka de väpnade styrkornas polisiära insatser i Rio de Janeiro. Mordet var välplanerat och det finns stöd för att kulorna kom från den federala polisen.

Det politiska klimatet i Brasilien präglas av en människorättsfientlig retorik och myndigheterna misslyckas med att upprätthålla de mänskliga rättigheterna på flera områden.

I Brasilien dödas många människor av poliser i aktiv tjänst, något som bara ökat senaste åren.

Miljökriser i Amazonas drabbar ursprungsbefolkningen och staten gör inte tillräckligt för att skydda dem. De federala och regionala myndigheterna har inskränkt mänskliga rättigheter ytterligare genom olika typer av lagstiftning. Exempelvis genom att motarbeta civilsamhället och olika ickestatliga organisationer.

Människorättsförsvarare utsätts för hot om våld, våld, och mord.

ANKLAGADES FÖR TERRORISM - FÄNGSLADES OCH TORTERADES

Tidigt på morgonen den 12 januari 2016 greps den då 14-årige **Aser Mohamed** i sitt hem i Kairo, Egyptens huvudstad, av den nationella säkerhetstjänsten. Ingen visade upp någon häktnings- eller husrannsaktionsorder och till familjen sa säkerhetstjänsten att de skulle ta med Aser för ett kort förhör.

Aser anklagades för att tillhöra Muslimska brödrskapet och för att ha deltagit i en attack den 7 januari 2016 mot ett hotell i Giza utanför Kairo. Aser berättade för åklagaren att han utsatts för elchocker och hängts upp i armarna under långa perioder för att tvinga fram ett "erkännande". När han nekade till anklagelserna

hävdar han att åklagaren sagt att "det verkar som du vill tillbaka till elchockerna igen".

Egyptiska fängelser är ofta överfulla och förhållandena ohygieniska och ohälsosamma. Den 10 mars 2020 avbröt de egyptiska myndigheterna alla fängelsebesök som en åtgärd för att förhindra spridning av Covid-19 innanför fängelsemurarna. Kontakten mellan familjen och Aser begränsades - inte ens telefonsamtal varannan månad beviljades, även om det tillåts i egyptisk lag. Hans familj har rapporterat att han lider av depression och en kronisk allergi som orsakar andningssvårigheter. Detta tillstånd sätter honom i särskild risk för allvarlig covid-19, enligt Världshälsoorganisationens lista över utsatta grupper.

I Egypten inskränks en hel rad mänskliga rättigheter, och myndigheterna använder repressiva åtgärder för att tysta och skrämna oliktankande och kritiker - såsom påtvingade försvinnanden, massarresteringar, polisövervåld.

Journalister grips av säkerhetstjänsten och yttrande- och mötesfriheten är kraftigt begränsade.

Kvinnors diskrimineras i lagstiftning och i praktiken. Könsbaserat våld är vanligt och HBTQ-personer diskrimineras.

Rättegångar är orättvisa och dödsdomar utdöms. Avrättningar genomförs fortfarande och tortyr är utbrett inom rättsväsendet. Fängelseförhållandena är fruktansvärda.

AIGUL UTEPOVA

NOURA HUSSEIN

MARIELLE FRANCO

ASER MOHAMED

<p>Vad har hänt?</p>				
<p>Varför har det hänt?</p>				
<p>Hur bryter det mot mänskliga rättigheter?</p>				